

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนอู่หม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม*

Learning Management Based on the Problem of Higher Secondary Students, Ummaoprachasan School in Nakhon Phanom Province

พระครูสังฆรักษ์สิริภพ ธิตลีโล, ศาคร มหาหิงค์ และรัชณี จรุงศิริวัฒน์
Phrakrusangkaragsirapop Dhitasillo, Sakorn Mahahing and Rachanee Jarounsirawat
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, KhonKaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sirajari1985@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ ลักษณะปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่หม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมเป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 265 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหากลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูที่ทำการสอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่หม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมในภาพรวมระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2. ลักษณะปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่หม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน

*ได้รับบทความ: 13 มีนาคม 2562; แก้ไขบทความ: 23 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2562

ปลาย โรงเรียนอุ่มหม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้แก่ 1) ควรจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ประเมินผล ปัญหาต่างๆ 2) ควรจัดการเรียนรู้การสร้างปัญหา ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา 3) ควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจในปัญหาต่างๆ ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา 4) ควรนำประโยชน์ในการขอฝึกหาความรู้ของนักเรียนจากสื่อต่างๆ เพื่อจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องใฝ่ศึกษาของนักเรียนให้เกิดประโยชน์มากขึ้น 5) ควรจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเกิดความสามัคคีในการทำงานเป็นทีม และเป็นการแชร์ความรู้ในการแก้ปัญหา ต่างๆ และ 6) ควรเสริมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจในการสืบค้นข้อมูลของนักเรียน ให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้

Abstract

The aims of this research were: to study the state, problems and ways to improve the learning management by using Problem Based Learning (PBL) of the high school students of Ummaoprachasan School in Nakhon Phanom province. This study employed the mixed research methodologies by means of quantitative and qualitative research. The population of this study were 265 high school students and 155 of those were selected as the samples by Krejcie & Morgan method. The statistics used in data analysis were: Percentage, Mean and Standard Deviation. In content analysis, the targets included 10 of a school director, vice directors, high school teachers and teachers in the department of Social Studies, Religion and Culture.

The research results were as follows:

1. The statistical value of the sample satisfaction with the learning management by using PBL of the high school students of Ummaoprachasan School in Nakhon Phanom province was at a high level.
2. The statistical value of the problems of the sample satisfaction with the learning management by using PBL of the high school students of Ummaoprachasan School in Nakhon Phanom province was at a high level.
3. The statistical value of the development of the learning management by

using PBL of the high school students of Ummaoprachasan School in Nakhon Phanom province was at a high level.

4. The ways to develop the mentioned learning management were that 1) the school should arrange the learning for the students to practice their thought, analysis and evaluation on various problems; 2) the learning by raising the problems and allowing the students to express their opinions and suggestions for solving problems should be organized; 3) the learning management allowing the students to understand the problems in social studies should be created; 4) the curiosity of students in seeking knowledge in media should be used in making a learning and teaching plan to increase the benefits from this behavior; 5) the group learning should be arranged to create harmony, teamwork and knowledge exchange among the students; 6) additional learning consistent with the interest in searching extra information should be made to develop the learning in social studies.

Keywords: Learning management

1. บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามศักยภาพ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ สาระหนึ่งใน 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งธรรมชาติ และสังคม วัฒนธรรมแล้วยังมีทักษะและกระบวนการต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดีตลอดจนการนำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของนักเรียน ด้วยเหตุนี้นักเรียนจึงต้องเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นผู้มีความ สามารถแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งความรู้ซึ่งการได้รับความรู้อย่างถูกต้องและเข้าถึงสาระของความรู้ นั้น สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มีความสามารถในการคิดและคิดเป็น และแนวการสอนสังคมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ได้มุ่งเน้นการสอนที่ไม่ใช่การให้เนื้อหาแต่เพียงอย่างเดียวแต่เน้นการสอนให้นักเรียนได้รู้จักคิดและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิต อีกทั้งนักเรียนต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยใช้การ

ตัดสินใจของตนเองที่จะเชื่อหรือเลือก (Ministry of Education, 2008)

สภาพปัญหาหลักการของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แสดงให้เห็นว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่สร้างกระบวนการคิดด้วยตนเอง มีส่วนร่วมทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคม และยังได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในเนื้อหาวิชาซึ่งก่อให้เกิดการแข่งขันกัน จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะปัญหาทางด้านสังคม จึงทำให้เกิดปัญหาทางสถาบันในโครงสร้างของสังคมเช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันทางสื่อมวลชน เป็นต้นและจากแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.2560 ของโรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ ตำบลอู่เม้า อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม พบว่านักเรียนมักไม่ค่อยสนใจ ไม่กระตือรือร้น ส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ไม่ยาก ทำให้ไม่เห็นความสำคัญและไม่เห็นคุณค่าทางการเรียน และเฝ้าหาความรู้เท่าที่ควร สอดคล้องกับความคิดของหัวหน้ากลุ่มสาระ และฝ่ายวิชาการของโรงเรียนกล่าวว่า ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและเน้นให้ผู้เรียนท่องจำ อีกทั้งยังใช้เทคนิคในการจัดการเรียนการสอนไม่หลากหลายทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้และไม่มีการเสริมสร้างทักษะในการแก้ปัญหา จากเหตุผลดังกล่าววิธีการสอนวิชาสังคมศึกษาที่เน้นใช้การบรรยายโดยผู้สอนถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนจึงควรเปลี่ยนมาเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ตามสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้ดีขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาลักษณะปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการศึกษาใน 4 รูปแบบคือ 1) การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) เพื่อค้นหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา ลักษณะปัญหา และแนวทางการพัฒนาการศึกษา ลักษณะปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) การศึกษาภาคสนามจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้บริหารและคณะครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อทราบถึงแนวทางการจัดการการเรียนการสอน และผลที่ได้ 3) การศึกษาความคิดเห็นจากนักเรียนหรือบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนอัมเหม่าประชาสรรค์ อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 265 คนเลือกแบบเจาะจง ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มจำนวน 155 คน

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาลักษณะปัญหาและปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมเหม่าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในภาพรวม พบว่า สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อยได้ผลดังนี้ คือ 1) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นอบรม สัมมนา ถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันศาสนา 2) ครูผู้สอนอธิบายถึงปัญหาของสถาบันศาสนา 3) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นอบรม สัมมนาถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษา 4) ผู้บริหารและครูรู้และเข้าถึงปัญหาของสถาบันการศึกษา 5) ครูผู้สอนอธิบายถึงปัญหาของสถาบันการศึกษา 6) ผู้บริหารและครูรู้และเข้าถึงปัญหาของสถาบันศาสนา 7) ครูผู้สอนอธิบายถึงปัญหาของสถาบันสื่อมวลชน 8) ครูผู้สอนอธิบายถึงปัญหาของสถาบันครอบครัว 9) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นอบรม สัมมนา ถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันครอบครัว ผู้บริหารและครูรู้และเข้าถึงปัญหาของสถาบันครอบครัว และ ครูผู้สอนอธิบายถึงปัญหาของสถาบันเศรษฐกิจ 10) ผู้บริหารและครูรู้และเข้าถึงปัญหาของสถาบัน 11) ผู้บริหารและครูรู้และเข้าถึงปัญหาของสถาบันเศรษฐกิจ 12) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นอบรม สัมมนา ถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันสื่อมวลชน และอันดับสุดท้ายคือ 13) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นอบรม สัมมนาถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันเศรษฐกิจ ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมเหม่าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม ในภาพรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

รายชื่อ เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) โรงเรียนส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น 2) โรงเรียนส่งเสริมให้มีบรรยากาศใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์ 3) โรงเรียนส่งเสริมยกย่องเชิดชูครูและนักเรียนผู้ทำดีเป็นประจำ 4) โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรทั้งต่อนักเรียนครูและผู้ปกครอง 5) โรงเรียนมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง 6) โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 7) โรงเรียนเชิญวิทยากร มีภูมิความรู้ทางด้านปัญหาของสถาบันครอบครัว, ปัญหาของสถาบันการศึกษา ปัญหาของสถาบันเศรษฐกิจ, ปัญหาของสถาบันศาสนา, ปัญหาของสถาบันสื่อมวลชน อย่างสม่ำเสมอ 8) โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย 9) โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีความสุข และอันดับสุดท้ายคือ 10) ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาของปัญหาสถาบันการศึกษามากน้อยขนาดไหน

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม ในภาพรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงจากมากไปหาน้อยได้ผลดังนี้ 1) นักเรียนมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล 2) นักเรียนทำงานและเรียนรู้ด้วยความตั้งใจอดทนขยันหมั่นเพียร 3) นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ใฝ่สร้างสรรค์ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4) นักเรียนมีความสามารถด้านการทำความเข้าใจปัญหา 5) นักเรียนมีความสามารถด้านการนำเสนอวิธีการในการแก้ปัญหา และอันดับสุดท้ายคือ 6) นักเรียนมีความสามารถด้านการประเมินผล

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หมายถึง สภาพปัญหาด้านต่างๆ คือ ด้านสถาบันครอบครัว ด้านสถาบันสถานศึกษา ด้านสถาบันเศรษฐกิจ ด้านสถาบันศาสนา และด้านสถาบันสื่อมวลชน ครู และนักเรียนมี รวมถึงผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียน มีความรู้และเข้าใจในปัญหาของแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี เพราะมีการเอาใจใส่ในปัญหาของแต่ละด้าน ซึ่งสังเกตได้จากค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านอยู่ในระดับดี อย่างเช่น ครูผู้สอนอธิบายถึงปัญหาของสถาบันครอบครัว โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นอบรม สัมมนาถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kwanta Buadæng (2010) ได้ทำวิจัยการศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 ห้องเรียน ผลการ

วิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่องวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .15 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความเห็นด้วยมากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่แรก ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งนักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียนให้เป็นระบบกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสรุป และจัดระบบองค์ความรู้ นำไปสู่การนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนได้ร่วมกันระดมความคิดแบ่งงานและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมโดยนักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย

2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมเหม้น่าประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หมายถึงปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ปัญหาค่อนข้างน้อย เพราะผู้บริหาร และคณะครูเอาใจใส่ได้เป็นอย่างดี อย่างเช่น โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีความสุข พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แปลว่า การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอัมเหม้น่าประชาสรรค์ นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และสามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ด้วย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manthana Banphotsut (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์ อำเภอนครชัยศรีจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .11 ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โดยคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน และความคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับเห็นด้วยมากและมีบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีมากและผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Leislaksn kamlangleis (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนอนุบาลชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน

45 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีค่าเท่ากับ 81.74/80.17 เป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7209 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้า คิดเป็นร้อยละ 72.093) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .054) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก 5) นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมเหม้นประชาสรรค์ จังหวัดนครพนมในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก หมายถึงนักเรียนมีการปฏิบัติ และมีความเข้าใจได้เป็นอย่างดี อย่างเช่น นักเรียนมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก หมายถึงนักเรียนมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลได้เป็นอย่างดี นักเรียนมีความสามารถด้านการนำเสนอวิธีการในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก หมายถึง นักเรียนมีความสามารถคิดแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukanya Srisakorn (2004) ได้ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ระดมสมองเพื่อค้นหาปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ ขั้นที่ 2 ค้นหาและสรุปปัญหาที่สำคัญที่สุด ขั้นที่ 3 ระดมสมองเพื่อคิดหาวิธีการและแนวทางการแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 กำหนดและเลือกเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประเมินวิธีการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 ประเมินผลเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดูและมีความเหมาะสม และขั้นที่ 6 การนำเสนอวิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาและแผนปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทัพหลวง จำนวน 24 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .11 โดยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมเหม้นประชาสรรค์ จังหวัดนครพนม ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติ

1. แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล อยู่ในระดับมาก ควรมีการจัดการเรียนรู้ให้บูรณาสอดคล้องกับความสามารถทางการสืบค้นของนักเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอื่นๆ ขึ้นไป

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนทำงาน และเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ อุดหนุน ขยันหมั่นเพียร ในระดับมาก ควรใช้คุณลักษณะนี้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษาต่อไป

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการประเมินผล ในระดับดีควรมีการจัดการเรียนรู้ เพิ่มทักษะการประเมินผล เพื่อให้เด็กได้เข้าใจการประเมินผลแยกแยะ ให้สอดคล้องกับปัญหาด้านต่างๆ มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและความคิดอย่างสร้างสรรค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระอื่น เช่น สาระประวัติศาสตร์ สาระเศรษฐศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยนำเอาเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรตามอื่นๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

References

Buadæng, K.(2010). *A study of learning outcomes on environmental awareness of mathayom suksa five students who provided learning by using problems as a base*. Master of Education Thesis Graduate School Program and Supervision Silpakorn University.

Banphotsut, M. (2010). *Developing the ability to think and solve life skills problems Of mathayom suksa two students by problem-based learning management*. Master of Education Thesis Department of Curriculum and Teaching Method Department of Curriculum and Teaching Method Faculty of Education Silpakorn University.

- Kamlangleis, L. (2015). *The development of Thai language learning achievement Subject: Compilation of Prathom Suksa V students by using cooperative learning activities using STAD techniques to supplement skills practice*. Thesis, Bachelor of Education, Maha Sarakham Rajabhat University.
- Ministry of Education. (2008). *Basic Core Education Curriculum*. Bangkok: Assembly Printing House, Agricultural Cooperative of Thailand Limited.
- Srisakorn, S. (2004). *The Development of Problem Solving Ability of Mathayomsuksa 2 Students Learning Management by Using Future Problem Solving Techniques*. Master's thesis Department of Curriculum and Supervision Silpakorn University,.